

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din

za inozemstvo 20— „

Oglasi po tarifu

Uredništvo:

Mikšičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošt. čekov.
zavodu šte. 11.842.

Ljubljana, 12. februarja.

Naš narod je v stanju političnega vrenja. Ostanke predvojnih formacij se mešajo z novimi tvorili. Ljudstvo poprej orijentirano po ciljih, ki so odgovarjali tedanjemu državnopravnemu položaju, izgublja jasen pogled. Nezadovoljstvo s povojno situacijo poraja nošete demagogije. Tako moremo razumeti vsaj deloma kaotično stanje in razcepjenost političnih strank.

Osebnosti in domišljavosti vseh vrst vrb vsega tega ustvarjajo še nove grupe in grupice, ki čisto rosnio mislijo, da an poslanec prinese pravo pomlad.

Nobena stranka v državi ni ostala povsem nedotaknjena vsled tega razkrojvalnega procesa, ki je nekako znamenje časa. Naravnost tragična je usoda radikalne stranke, ki je dosegla, da je formalna moč vsa v njeni roki, in je pravkar upala da razbije demokratsko stranko ter se razvije v mogočno stranko, ki ji bo vsa država pokorna. A ko je privzela polet v višino, je potihlo in odtrgala se je Protičeva grupa. Ta grupa, sestavljena iz pristnih radikalcev, strastnih partizanov, brez skrupulov, je menila, da gre neje eksploatacija države in da je Pašičeva grupa že dovolj užila. Začel se je boj, strašen boj med ljudmi, ki se poznajo v dno želodca, boj umazan in celo krvav, strasten, neizprosno, kakor se se sprimet dva volka za vpljeno jajzje. Ta spor je smrtni zvonec radikalni stranki in četudi bo Pašič še rešil vsaj čast svojemu krilu, vendar njegova leta sama stavljajo konce njegovemu uspehu v bližnji bodočnost.

Slovenec nudi v tej volilni borbi uprav humoristično razkosanost. Že štejemo 10 strank in te dni se lahko vsak dan še katera rodi. Vsa misli, da je od usode pozvani politični Napoleon.

V tem stanju, ki po celi državi razkrajja moči naroda, je edina utešljiva točka velika demokratska stranka, ki je po krizah lanskega poletja zopet dobila notranjo harmonijo in gre v volilni boj povsem enotna. In zanimivo je, da prejšnja demokratska «desnica» stoji v najljutejšem boju z radikali.

Dva sta interesenta, razkosati naprejalne kroge v Sloveniji do skrajnosti. Interesenta, ki sta že okrat vladala to državo v bratskem objemu, in ki ju naravni razvoj stvari sili zopet skupaj, da vsak zavladal nad svojim plemenom. Velestrbska radikalna in naša klerikalna stranka, ti dve stranki se trudita na vso moč, da razcepita nasprotniki do skrajne možnosti. Njih skupni cilj je, uničiti demokratsko krilo na skrajnem zapadu, krilo, ki je v natežjih časih zvesto stalo na braniku države, na braniku onakopravnosti plemen in njih gospodarskih interesov. To krilo je bilo živ propagator Jugoslovanstva in je ravno propovedujoče neomajno in brezpogojno zvestobo državi in solidarnost plemen, doprinala največje žrtve.

Kratka doba radikalnega režima nam že zljaj dokazuje, s kakim tovaršem je JDS, v kolikor je bila na vlad, morala deliti moč in koliko je zabrala nesreče. Kje je politična svoboda, ki je vladala, kadar so bili demokrati v vladi? Kje je trdna nacionalna linija, ki je bila dotlej volična uprava? Slovenec si sicer znani kot realni praktiki. A to pot so nastopili pot samomorskega cepjenja. Razbiti hočejo svojo delegacijo, če možno, na deset kosčkov, ki ne bodo veljali nič. In vse je na delu, da se izbije naše krepko zastopstvo v demokratski stranki.

Ali res ni nič politične inteligence v širokih slojih? Ali so res vsi žrtve dnevnih gesel, trenutnih zamer in jezic? Ali res ne vidijo oni, ki cepijo in hočejo Slovence od demokratov čisto ločiti, da delajo službo dveh velikih plemenskih strank, ki si hosta potem oblast razdeliti?

Demokratje napram vsem viharjem požrtvovalno širijo koncentracijsko idejo. Nobeno razočaranje jih ne more odvrtiti od začetege dela in zagotavljam lahko vse nasprotnike, na levi in na desni, da se demokratske ideje ne da izbrisati. Ako bi je ne bilo, danes bi se pojavila. Ves trud, uničiti to trdnjavo Jugoslovanstva, se bo razbil na moči in neizpolnitosti demokratske ideje in na naši vztrajnosti. Mirno pričakujemo, da pride trezno premišljevanje in pravično presojanje, in če tudi z nevoljo, kdor je pravičen, bo prišel nazaj do spoznanja, da more le demokratska ideja rešiti Jugoslavijo.

Izvršitev rapalske pogodbe

URADNO OBVESTILO ITALIJSKEGA POSLANIKA V BEOGRADU. — SEJA MINISTRskega SVETA. — VTIS RATIFIKACIJE V RIMU.

Beograd, 12. februarja. g. Danes dopoldne je posetil italijanski poslanik na našem dvoru marki Negrotti pomočnika zunanjega ministra Panta Gavrilovića, kateremu je oficijelno sporočil, da je italijanska posl. zbornica odobrila santamargheritske konvencije ter da bo ratifikacija razglašena, čim se sklepu poslanske zbornice pridruži tudi senat, kar se zgodi še tekom tega tedna.

Nocoj je imel ministrski svet sejo, na kateri se je razvila živa debata glede predstoječe evakuacije, za katero je vlada odobrila potrebne kredite. Evakuacija se ima izvršiti tekom 5 dni po ratifikaciji.

Dopoldne se je vršila v zunanjem uradu konferenca naših članov za mešano italijansko-jugoslovansko komisijo, ki vodi dela za izvršitev rapalske pogodbe. Naši člani te komisije odpotujejo v nekaterih dneh v Opatijo, kjer se sestanjo z italijanskimi delegati.

Komisija bo nadzirala evakuacijo ter določila natančno mejo med Reko in našo državo.

Rim, 12. februarja. j. Časopisje se obširno bavi z ratifikacijo santamargheritskih konvencij in izjavami, ki jih je podal Mussolini ob tej priliki in povodom debate o ratifikaciji trgovinskih pogodb z drugimi državami. Listi Mussolinijevo stališče splošno odobravajo in povdarjajo, da je bila potrebna tudi odobritev pogodb, sklenjenih v S. Margheriti, čeprav pomenjajo za Italijo težke žrtve. S tem se le je postavljeno razmerje med Italijo in Jugoslavijo na pravno podlago in razčiščen dosednji nejasni položaj. Nacionalistični listi menijo, da bo znal Mussolini kljub temu, da so pogodbe za Italijo neugodne, vendar za Italijane še marsikaj rešiti in zlasti preprečiti Jugoslavijo, da Italija ni in ne bo vojna trpeti nikakega zapostavljanja ali omarovanja svojih interesov.

Nemško-radikalni pakt zaključen

POSEBNI SPORAZUM ZA LJUBLJANO. — NEMCI VABIJO PAŠIČA V MARIBOR.

Beograd, 12. februarja. g. Danes so se mudili tu predstavniki nemške stranke dr. Kraft, dr. Martini ter dr. Orsel in Nasko iz Maribora. Razgovorjali so se s predstavniki radikalnega akcijskega odbora ter obiskali notranjega ministra Vujičića. Pakt med radikali in Nemci je definitivno zaključen. Radikalci so pristali na glavne nemške zahteve. Dosežen je tudi sporazum glede nosilcev list in srezkih kandidatur. Podrobnosti pogodbe se drže strogo tajno.

Popoldne je nemška deputacija posetila tudi finančnega ministra Stojadinovića. Nemci so danes pripravili v radikalnih krogih, da bodo izvojevali radikalcem na Stajerskem in Kranjskem najmanj po eden mandat, na Stajerskem mor da celo dva, češ da bodo mobilizirali nek danje nemškutarje za radikalno listo.

Glede Ljubljane je dogovorjena posebna taktika in je namestnik Hribar, ki se je v soboto vrnil domov, dobil primerne instrukcije. Radikalci se hvalijo, da jim je po zagotovitvi g. Hribarja tudi ljubljanski mandat — siguren.

Nemški odposlanci so z ozirom na časopisne vesti, da pride Pašič v Ljubljano, povabili min. predsednika tudi v Maribor. Pašič je povedal, da ga «somisljeniki» spravlja v Ljubljano za 20. febr. V tem slučaju bi prišel dne 21. februarja v Maribor.

Preiskava v Mariboru

POLITIČNA ZLOBABA MARIBORSKEGA DOGODKA PO KLERIKALCIH.

(Glej tudi poročila na 2. strani!)

Maribor, 12. februarja. n. Sodna komisija je cenila škodo v Cirišovi tiskarni na 800.000 dinarjev. Danes je policija klicala celo vrsto članov Orjuna ter jih na vso moč pritiskala, da nekaj vedo o napadu. Priča pa dosedaj še ni bila nobena zaslišana.

Danes zjutraj je policija izvršila hišno preiskavo v pisarni Orjuna, pa ni našla nič kompromitujočega.

Ponoči so neznani občežili nemške trgovine s križi. Sumi se, da so to storili najeti ljudje z namenom vzbuditi vznemirjenje v mestu.

Opozorjen, da skušajo klerikalci vplivati na preiskovalno oblast ter jo zmotiti, da obravnava zadevo kot politično, je posl. dr. Kukovec danes interveniral pri sodišču, da se preiskava proti osebam, ki so aretirane le na podlagi ovadb in sumničenj očitno političnega značaja, kar najbolj rospeši, tem bolj, ker so priče na razpolago, ki morejo za nekatere nesumljivo dokazati alibi. Aretiranci naj se izpuste na svobodo, ker ni opasnosti da pobegnejo ali se dogovarjajo!

Zvečer so bili nekateri aretiranci res že izpuščeni.

Kako se postopa, o tem priča dovolj sledeči dogodek: Danes je bila aretrirana neka starejša ženska, ki se je izjavila proti svoji sosedki: «Zakaj so pa tako svinjsko pisali!» Na policiji so hoteli za vsako ceno, da «nekač več». Izpustili so jo še le po dolgem zasliševanju.

Klerikalni hujskač na postu.

Maribor, 12. februarja. n. Bivši klerikalni poslanec Žebot in drugi klerikalni govorniki so zlorabili večerajšno nedeljo, da so n. shodili ljudstvo hujskajli in strahovito povečavali napravljen škodo. Slikali so napad na tiskarno kot atentat na k. toliško vero! Pravili so cela, da mečejo v Mariboru križe na tla in podobno. Žebot se je danes hvalil po mestu napram stražnikom, da bo pripeljal cel.

Južna železnica

Dunaj, 12. februarja. j. Pri rimskih pogajanjih o Južni železnici bo Avstrija zahtevala gotove finančne olajšave v definitivnem načrtu. Isto stališče bo zavzela madžarska vlada. Jugoslovanska vlada se je v načelu izrekla za načrt ter namerava vzeti Južno železnico v zakup. Tudi zastopniki francoskih interesov bodo odobrili načrt. Južna železnica sama bo predlagala nekaj izboljšav.

NASLEDNIK MINISTRA RAŠINA.

Praga, 12. februarja. s. V političnih krogih se govori, da bo za naslednika dr. Rašina, s katerega aktivnim delovanjem se ne more več računati, določen državni podtajnik v finančnem ministstvu dr. Vlasak. Dr. Vlasak je eden izmed najbolj znanih sodelavcev dr. Rašina ter odločen pristaš deflacijske teorije. Vsi tega se ne more računati na izpremembo smerne češkoslovaške finančne politike.

Fašistovska difafura

MUSSOLINI NE PRIPUŠČA POLITIČNE DEBATE. — NAPOVED ZOPETNEGA MORENJA.

Rim, 12. februarja. j. Mussolini je na koncu sobotne zbornične seje kategorično izjavil, da v notranji politiki ne pripušča nikake debate. On bo ostal neizprosno nasprotnik vsem sovražnikom fašizma. Iz kontakta fašizma z drugimi nacionalističnimi strankami se ne sme sklepati na kako popuščanje, temveč je to le znak za okrepitev fašizma. Sovražniki fašizma se ne smejo čuditi, ako se z njimi ostro postopa.

Glede socialnih demokratov in glede vesti o zblizanju med njimi in fašisti je izjavil Mussolini, da ne bo trpel takih garjevih ovc v svoji stranki. — Kot odgovor na to izjavo Mussolinija povdarjajo socialni demokrati da se od njihove

strani ni storil noben korak za zblizanje s fašisti.

Rim, 12. februarja. j. Generalni tajnik vrhovnega fašistovskega sveta Giunta izjavlja v «Giornale d' Italia»: Ako nameravajo sovražniki vlade nadaljevati v notranosti svoje uničevalno de'ovanje, ni izključeno, da se bodo pričele izvajati zopet smrtne kazni.

Ta izjava je vzbudila v javnosti splošno senzacijo, ker je gotovo, da je Giunta ni napisal brez vednosti in odobranja ministrskega predsednika Mussolinija, in ker napoveduje, da se hočejo fašisti vrniti k svoji nekdanji teroristični taktiki revolverjev in bomb.

Turški ulfimať zaveznikom

BOJAŽELJNOST ANGORSKE SKUPŠČINE. — ANGLEŽI OJACUJEJO SVOJE ČETE.

London, 12. februarja. j. Reuterjev urad javlja, da je Turčija izročila zaveznikom ultimatum, kjer določa trodnevni rok, da za vezniške vo'ne ladje zapuste smirnosko loko, ker bi sicer Turčija zopet dobila svojo eklesijsko svobodo.

Pariz, 12. februarja. j. Položaj v orientu se je zelo zaostрил. Danes bi se bila morala pričeti v Carigradu pogajanja med zavezniki in Turčijo o poravnavi smirnoskega konflikta. V tem pa je prišla vest, da je angleška vlada komplicirala z novo zahtevo po brezpogojnem odhodu zavezniskih ladij izpred Smirne in grožnjo po rabi nasilja.

Vznemirjenost pa vzbujajo tudi vesti o političnem položaju v angorskem parlamentu, kjer je po razidu lausanske konference očitno zavladala velika nervoznost in pridobivajo ekstremisti vedno bolj na terenu. Odločitev bo padla že na prvi seji, ko bo podal Izmet-paša poročilo o poteku konference. Ni izgleda, da bi bil parlament bolj mirljuben, kakor je bila turška delegacija v Lausanni. Nasprotno. Bati se je celo, da bodo prevladali ekstremisti, ki bodo potem zahtevali tudi anulacijo pogodbe, sklenjene v Mudaniji.

General Harrington se sicer prizadeva pregovoriti Izmet-paša, da podpiše mirovno pogodbo. Vendar pa ta njegova akcija vsled izpremenjenega stališča, ki

ga zavzema narodna skupščina v Angori in omajane pozicije Izmet-paše, nima preveč izgleda na uspeh.

«Agence Havas» je večeraj dementirala vest, da se bodo v Lausanni prekinjena mirovna pogajanja nadaljevala v Carigradu. Carigradska pogajanja se bodo vršila samo v svrhu ureditve konflikta glede Smirne.

ZAVEZNIŠKE LADJE PRED SMIRNO.

London, 12. februarja. j. Pred Smirno je sedaj zasidranih 22 vojnih ladij, in sicer 11 angleških, 4 francoske, 3 italijanske in 4 ameriške. V kratkem se pričakuje prihod 12. angleške vojne ladje.

London, 12. februarja. s. Angleška vlada je dala paroplovnim društvom svet, naj ne pošiljajo svojih ladij v Smirno, ker preti ladjam v smirnoski luki vsel min, ki so jih položili Turki, velika nevarnost.

RUSKO STALIŠČE.

Berlin, 12. februarja. j. V nekem intervjuju je izjavil Čičerin, da je odprje morskih ožin za vojne ladje stalno ogroženje ruske obali po najmočnejši pomorski sili Angliji, vsled česar bi morala Rusija vedno povečati svoje oboroževanje. Rusija zato ni priznala dardanelske pogodbe, da more pri vsaki priliki uveljaviti svoje zahteve. V angleško-turškem sporu je Rusija slojokprej na strani Turčije.

Položaj v Poruhrju

GENERAL DEGOUTTE JE ZADOVOLJEN.

Pariz, 12. februarja. j. General Degoutte je davi dospel v Pariz, kjer je imel s Poincarajem daljši razgovor. Nato ga je sprejel predsednik Millerand. Degoutte je izjavil sodrušniku lista «Echo de Paris», da je z uspehi razgovorov zelo zadovoljen. Končnovaljni rezultat ruhrske akcije še ne bo dosežen tako kmalu. Vendar pa ima popolno upanje na uspeh.

NOVE FRANCOSKO-BELGIJSKE ZASEDBE.

Berlin, 12. februarja. j. Kakor javljajo zanesljive vesti, bodo Francozi in Belgijci jutri ob sedmih zjutraj zasedli roski luki Wesel in Emmerich.

NADALJNJA OMEJITEV IZVOZA

Pariz, 12. februarja. j. Belgijska vlada je poslala nemški vladi noto, v kateri prepoveduje vsak izvoz kovinskih izdelkov iz ruhrskega ozemlja v Nemčijo. V francoskih vladnih krogih se mnogo razpravlja o uvedbi novega denarja v Poruhrju.

Sport

Nedeljske nogometne tekme.

Dunaj: V nedeljo se na Dunaju niso vršile nobne prvenstvene tekme. Pač pa je bilo precej tekem za pokal in nekaj prijateljskih. Tekme za pokal so v toliko presenetile, ker so se vsled nepovoljnih rezultatov izločili od prvorazrednih klubov Amateurji, Rudolfshügel, WAF, in Simmering iz nadalnje konkurence za pokal. Za prihodnjo rundo se je kvalificiralo še 9 prvorazrednih, 4 drugorazrednih in eno provincijalno društvo. Izmed rezultatov omenjamo: Rapid : Cricketer 3 : 1 (1 : 1), Rapid se je moral zelo truditi, da je premagal drugorazredne Cricketerje. Slovan : Amateurs 3 : 1 (1 : 1), Vienna : Donaustadt 2 : 1 (1 : 0).

Hamburg: Pred 15.000 gledalci se je vršila v nedeljo tekma med reprezentancama Severne in Zapadne Nemčije, ki je z 1 : 1 ostala neodločena. Zapadna Nemčija je vodila do nekaj minut pred koncem z 1 : 0. Šele tik pred koncem tekme je Severna Nemčija izenačila.

Zagreb. (Trening tekme.) Gradjanski : Penkala 8 : 1. Hašk rez. : Croatia 4 : 0. Derby : Viktorija lun. 2 : 2.

Enotnost demokratske stranke

Beograd, 12. februarja. p. Jutri ob pol 10, se bodo začele stalne seje demokratskega glavnega odbora radi pregledovanja list v posameznih okrožjih. Samo v užiskem okrožju se demokrati cepijo, dočim v vseh drugih okrajih nastopijo z enotno listo. Prihajajo poročila, da imajo radikali v vseh okrožjih po dve in tri liste, ne cepijo se samo za Pašiča in Protiča, temveč se cepijo tudi med seboj radi osebnih ambicij. V niškem okrožju so tri radikalne liste, v pirotskem tudi tri. Požarevcu dve, v Užicu dne, v Čačankem okrožju tri. Razkol med radikali je vedno večji. Protičevi kandidirajo tudi v Bosni. Protić sam kandidira tudi v Beogradu proti Pašiču.

SEIPEL V BEOGRADU.

Beograd, 12. februarja. g. Prihod avstrijskega zveznega kancelarja Seipela je oficijelno naznanjen za 18. februarja.

POTRES V BEOGRADU.

Beograd, 12. februarja. p. Popoldne med 5. in 6. uro so bili v Beogradu trije močni potresni sunki.

„Krvavi kardinal“ Zgodovinski roman

Po Trencalevem odhodu iz gviške palače se prične premikati zavesa nad prestolom, ki stoji osamljen v osamljeni veliki dvorani. Potem se nekaj premika pod zastori, in nazadnje se prikažeta dve glavi, ki gledata še dokaj plašno okrog sebe, in priplazita se dve bitji izpod zastorov in zaves, po kolenih in se zdihuje dvigneta.

«Ali mislite, da sva iz opasnosti?», vpraša Rascasse in se plašno ogleduje naokrog.

«Ej, gotovo!», ga pomiri Corignan. «Toda, kaj mislite, kdo so bile te osebe? In kakšen je bil njihov namen tukaj?»

«Malo me briga, boter! Toda, kdo je bila ona ženska, ki je postajala tu okrog, da sem se tako bal, da naju morda ne zapazi, in ki se je razgovarjala s Trencalevom?»

«Tudi to ni važno, važneje je pa, brate moj, da sem slišal vsako besedo, katero je rekla!»

«Pa mislite vi, boter, da sem jaz gluhi? Aures habent, at auribus audient, boter! Tudi jaz sem slišal vsako besedico in tudi vse, kar je Trencalev odgovoril!»

«Ej?» se odzove Rascasse nejevoljno. «Vse ste slišali? Mislim, da molite svoj meo culpa!»

Oba nasprotnika in volunska tovariša se zopet grozeče pogledata. Oba si mislita, kako bi si zasigurala prvo mesto pri kardinalu, in sicer s pomočjo vsega, kar izvesta in storita proti Annais. Trencalevu, zarotnikom in vsem kardinalovim nasprotnikom. Toda ker sta oba že spoznala nemožnost, da bi uspela drugače kakor združeno, se brez pomiselke od sovražnosti in groženj povrneta zopet v najbolj bratovsko spravljenost in zavezanost.

«Brate moj dragi, zdi se mi sedaj, da to pot gotovo d. živa tega prokletega Trencaleva za ušesa, tence, diabolum auribus!», pravi veselo Corignan.

«Da, imava ga, boter! Vzameva ga skupaj! In skupno ga povedeva k Njegovi eminenci, v brk Saint-Priacu, ki ga naj nosi viag!»

«Amen! In čast si razdeliva.»

«In nagrado!»

«Nagrada, to je poglavje za sebe!», si misli Corignan in se spači. «Torej sva sporazumna!» doda glasno. «Pojutrišnjem opoldne bo torej najin Trencalev, kakor jej je obljubil tukaj pred nama, v hiši, ki je zadaj za zidom Saint-Lazare, in se bo potem vrnil v Pariz ali skozi vrata Montmartska ali pa skozi vrata pri Saint-Denisu. Imate li kakšen načrt?»

«Da. Najprej pojdeva h kardinalu in ne da bi mu povedala, za kaj gre, ga le naprosiva, da dá podvojiti ta dan straže pri obeh vratih ter mu obljubiva, da mu privedeva Trencaleva.»

«Prav tako! In eden naju se postavi na montmartska vrata, drugi pa na vrata pri Saint-Denisu!»

«Izvrstno! Tako bodi!»

«Govorite, kakor knjiga, dragi moj mali Rascasse. Eden naju bo torej pojutrišnjem prijel tega hudiča, ki nama je prizadejal že toliko hudega!»

«In drugi mu priteče takoj na pomoč, je-li?» doda Rascasse s krasnim naglasom prelepe nedolžnosti in poverljivosti. Lisjak! «Jaz se postavim na vrata montmartska, in če pride najin dečko k meni in pade meni v roke, vam takoj pošljem brzoteka, da vam javim srečo in ča ga povedeva oba skupaj h kardinalu tako, da ga drživa vsak za eno uho...»

«Dobro, in jaz se postavim na vrata pri Saint-Denis, in če pride meni v roke, morete računati tudi name!»

In Corignan stori nekaj, česar ni storil morda še nikdar ali pa gotovo že dolgo ne, svojo dolgo in jako desnico pomoli Rascassu, da bi se rokovala.

«Ali ste odkritosrčni?» ga vpraša še poprej Rascasse.

«Čakaj, izplačam ti tvoj prejšnji sunek z glavo v moj želodec, od poprej, ocvirk ti ostudni!» mrmra Corignan v brado ter se široko zareži.

«Hej, kako lepa reč, če moreš roko stisniti prijatelju!», reče himavsko, Rascasse pa se kar zvije kakor jegulja in zaveka: «O jej, o jej!» «Oj, dobri moj mali Rascasse, vendar enkrat prijateljski stiskam vašo ročico!» («Pri Madoni, saj mi lomite kosti!») Ne, ne, Rascasse, nikari mi ne izvijajte svoje moške roke... («Pri pa-peževem trebuhu, saj mi je polomil vse prste!») Tako naju torej odslej ne bo več razdruževalo tekmovanje, ampak naju bo združevalo najbolj iskreno prijateljstvo! («Menih, izpusti, ali pa ugriznem!» zatuli sedaj Rascasse, ki se ne more več vzdrževati.)

Še enkrat strašno stisne Corignan Rascassove prste in jih potem izpusti, Rascasse pa prične plesati po sobi in vihteti svojo roko in jo pestovati z drugo, pri tem pa se pači v lice in zvija s celim telesom, da gre Corignan vedno bolj široko na smeh.

«Osem dni jo boš nosil v obvezi!» si misli Corignan z zadoščenjem.

«Hvala, dragi moj brat!» pravi heroično Rascasse in junaško potlači solze, ki se mu vsiljujejo v oči, občutil sem vaše prijateljstvo in prisegam, da ga vam ne bom nikdar pozabil, tega občutka...

In ko prideta potem na vrt, si misli vsakdo njiju:

«Čakaj, falot, ti že pokažem, kako bom delil s teboj i čast i nagrado! Trencalev ima svoj sestanek opoldne, jaz pa pridem že zjutraj v tišto hišo, pazil bom nanj, primem ga in ga potem sam privedem h kardinalu, brez tebe...»

Pet minut pozneje preplezata oba vohuna zidove palače in izgineta v noč.

XVII.

Ljubezen in izdajstvo.

Viteza de Louvignyja smo pustili na oglu ulice Sainte Croix de Bretonneir. Tu je ostal dolgo časa nepremičen kakor kip ali znamenje, znamenje slepe strasti, obrnjen z licem v smer, koder je odšel grof de Chalais. Strašno je njegovo duševno trpljenje. Nazadnje se vendar odpravi z mesta in tava svojo pot naprej, kakor da je mesečen.

Zaljubljen je. Njegova ljubezen do vojvodinje de Chevreuse je tako provzela vsako vlakno srca in se ugnezdila na dnu njegove duše, da sploh ni bil zmožen za nobeno drugo misel, razen za strašno gotovost, da ga je izrinil iz njenega srca srečnejši tekmelec de Chalais, katerega po njegovem prepričanju ljubi lepa vojvodinja. Ljubosumnost seje sedaj svoje seme in prišepetava satanske misli in načrte njegovemu srcu, doslej poštenemu. Misli, kako bi izročil Chalaisa trpljenju in kako bi prizadejal tudi njej, svoji izvoljenki, takšno trpljenje, kakršnega je sam deležen v teh hipih. Vzgoja, dobri čuti, preudarček, to vse izginja v tem trenutku. Prav ali krivično, tega sedaj ne vprašuje, sploh nima več zmisla za razliko med enim in drugim. Le toliko se zaveda, da so njegove misli, kakor so že negotove, neusmerjene, neopredeljene, vendar strašne, grozne. Sam pred seboj se ustraši in vzklikne v samogovoru:

«Ne pojdem!»

Kam ne pojde? Ko hoče zadržati samega sebe, udari neke v zvoniku ura tri po polnoči. Louvigny se ustavi in se zave, da se nahaja pred cerkvijo sv. Pavla. Obrne se in se spusti v tek, ves prestrašen. Toda kmalu se ustavi. Utrujen je. Zopet se obrne... koraka... pride do cerkve sv. Pavla in mimo nje... nadaljuje svojo mesečno pot, kakor pod pritiskom neke močnejše volje, ki ni njegova... in se obrne na levo. Sedaj koraka počasi... Okrog njega se polagoma dan. Louvigny se zavé, da ima krvave prste. Čigava kri? Njegova lastna. Pod jopičem si je bil z nohti razpraskal prsi! Bled je, kolena se mu šibe. Še enkrat krikne v hripavem samogovoru:

«Ne pojdem!»

In se ozre. Sedaj se nahaja pred kraljevsko palačo, na Palace Royale, nasproti kardinalovi palači!

Med tem se je povsem zdanilo. Jasen dan! Louvigny se oddalji s tega trga in vstopi v prvo gostilno, ki jo

najde odprto. Tukaj izpije steklenico vina in si popravi obleko, v nočnem obupnem beganju razmršeno in razvlečeno. Kdor bi ga opazoval poprej in sedaj, bi si rekel: Ta mož se je pomiril ali pa odločil. Ali oboje. Izraz lica mu je trd, neizprosno, poteze otrple. V očeh mu je še ostalo nekaj, kakor da so bile podplute s krvjo in besné. Ko stopi gostilničarka mimo njega, ga sliši mrmrati: «In nazadnje vsega, če vpoštevam vse, lahko storim to, ne da bi postal zaničevanja vreden mož!»

Okrog devete predpoldne se trdnega koraka vrne na Kraljevi trg. Tukaj se zbirajo v gruclah plemiči, v gruclah postajajo pod kardinalovimi okni, se glasno pogovarjajo in še glasneje krohočejo, včasih pa pogledujejo zgoraj v prvo nadstropje proti onima dvema oknom, za katerimi se nahaja kardinalov kabinet, kjer eminence dela in snuje. In vsakdo, ki pogleda tja gori, vsakdo med prisotnimi ima tajno nado, da ga bo vsegamogočni minister opazil. Louvigny koraka med temi skupinami in odgovarja ponekod na nagovore, drugim le odzdravlja.

«Hej, Louvigny, odkod pa prihajaš?» ga vpraša nekdo. «Bled si in v neredu. Pa ne, da bi prihajal od svojega dekleta naravnost semkaj?» «Nikakor, bogami, niti nimam dekleta, niti ga ne bom nikdar imel!» grenko odgovori Louvigny vprašalecu.

«Ej, torej prihajaš iz pekla?»

«Da, da, bo že tako!»

In vstopi v kardinalovo palačo, kjer gre svojo pot naravnost navzgor, ter naroči vratarju:

«Evo, prijatelj, dva zlatnika, da popiješ, kar hočeš na kraljevo zdravje, in sedaj glej, da našliš možnost, da pridem takoj h kardinalu!»

Vratar vtakne oba zlatnika in odgovori uslužno: «Poskusil bom, da bo Njegova eminenca prijazno sprejela gospoda de Louvignyja!»

In nekaj minut pozneje vstopi Louvigny pred dvajsetimi drugimi, ki nestrpno pričakujejo, v kabinet velikega krotilca tedanje Francije.

PALMA

kaučuk potpetnike
in potplate

Vsak privatni nameščenec

mora poznati svoje pravice pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani. Zato naj naroči knjižico

Pokojninsko zavarovanje nameščencev

ki se dobi pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani in velja s poštino vred 15 Din.

ELIN, družba za električno industrijo

ELIN gradi električne centrale.
ELIN proizvaja in dobavlja vse električne stroje in elektrotehnične aparate in izdelke.
ELIN projektira brezplačno vse naprave in obrate, ki so v zvezi s elektrotehniko.

Tehnične pisarne in zaloge:

LJUBLJANA, Dunajska cesta, palača Ljubljanske kreditne banke
MARIBOR, Vetrinjska ulica 11.

MARASKINO MORPURGO.

Časica tega delikatnega likera je nepopisen užitek! Priporočamo: Cognac Dalmatia Medicinal in druge izbrane likerje, žganja, ekstrate in sirupe.

Prva odilkovana dalmatinska parna destilacija

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Zrlojskega cesta 7.

Najboljša in najcenejša streha

pravi, z jamčeno pristojno

asbest skril.

Fran Hočevar

Zirovnica-Mosto, Gorenjsko.

DARUJTE ZA
CIRIL-METODOVO DRUŽBO.

INSERIRANJE, PLAKATIRANJE IN
VSO DRUGO REKLAMO

oskrbuje v tu- in inozemstvu
po originalnih tarifnih cenah

ALOMA COMPANY

družba z o. z.

LJUBLJANA | BEOGRAD
Kongresni trg št. 3. | Sremska ulica tr. 9.

Oficijelno zastopstvo

Praškega vzorčnega velesejma
v Pragi od 11. do 18. marca
in od 2. do 9. septembra 1923.

PRODAJA TRGOVSKIH
ADRES

po določenih strokah in krajih
naše kraljevine.

Proračuni brezplačno.

Kdor zida

ali ima hišo (vilo) blizu sredine Ljubljane ali Maribora,

dobi denar

poceni ali tudi proti amortizaciji, ako dobita
koncem leta v hiši

stanovanje

zakonca brez otrok, ki hišo tudi kupita in
dasta prodajalcu dosmrtno stanovanje.
Poučbe do dne 15. t. m. na upravo Jutra
pod št. 228.

Svila, čipke

modni nakit!

A. Šinković nasl. R. Šoss

Ljubljana, Mestni trg št. 19.

Zastopnika in akviziteria

marljičvega, solidnega in poštenega, išče za Celje, Maribor, Ptuj, Kranj, Novo mesto, Kočevje, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Subotica, Beograd, Skoplje, Split, Anončno in reklamno podjetje Joso Zorman, Ljubljana, Gledališka ulica 2, tel. 231. Uprava stenskih reklamnih načrtov mest in kopališč kraljevine SHS.

234

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 46

Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrejša za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žarila. Tovarna furnirja.

Zahvala.

Za vse nam izraženo sočutje povodom težke izgube naše matere, oziroma soproge, sestre in tašče, gospe

Josipine Dvornik

kakor tudi za spremstvo drago rajnice k večnemu počitku izrekamo vsem udeležencem najlepšo zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujemo conj. gg. pevcem, kakor tudi rudniku v Mežici in njegovim gg. uradnikom ter darovalcem prekrasnih vencev in šopkov.

Družmirje, Ravne, Mežica, dne 9. februarja 1923.

231

Žalujoči ostali.

Sokolski vestnik

Sokolč,

list za jugoslovanski sokolski naraščaj.

Prva letošnja številka sokolskega mladinskega lista je izšla in prinaša pestro vsebino. Na prvem mestu je kratka razlaga o pomenu mladih pripadnikov v veliki sokolski organizaciji in vzpodbuda na mladino k sokolskemu delu, ki mu je cilj zdravje, ljubezen, enakost in bratstvo. V članku »Letovanje na Bledu« popisuje br. Velimir Popović iz Beograda življenje v sokolskem taboru na Bledu. Beograjsko Sokolsko društvo je poslalo v preteklih poletnih svojih Sokolov na Bled, da izognejo mestni vročini in prahu. Priredili so v Zaki svoje šotore, kjer so prenočevali in sami skrbeli za prehrano. Od tu so pričeli zlet, vozili so se po jezeru, kopali se v hladni vodi in lovili ribe, ki so jim služile za hrano. Prihajali so tudi javne telovadne nastope. Sokolsko taborišče je posetil naš kralj dvakrat, kar je bilo za mlade Sokole posebno častno.

Kratka in resnična anekdota iz sokolskega društva na kmetih kaže vztrajnost in požrtvovalnost kmečkih fantov pri pripravi za vsesokolski zlet. Dogodba je res lahko marsikomu v mestu za zgled o ljubezni do Sokolstva.

Poučen bo spis o alkoholu, od katerega pa je objavljen šele začetek.

Za sokolske akademije, pri katerih nastopa naraščaj, bo prišel prav spis: Telovadne raznoterosti, ki so sestavljene nalašč za oder in so veselo značaja. Med vaje so vpleteni nagovori v humorističnem tonu. Nastop se konča v prihodnji številki. V Glasniku je kratek nekrolog o br. Trdini, ki je nenadoma preminul na Dunaju, dalje nekaj poročil o naraščajskih prireditvah in kratke ocene najnovejše mladinske literature.

Sokolč je jako primeren list za sokolski naraščaj, dolžnost naraščajskih voditeljev in društev je, da ga pridno širijo med sokolsko mladino, ki naj se že v zgodnji mladosti prepoji s sokolsko mislijo, zato ga vsem društvom toplo priporočamo. Naročnina znaša 12 Din letno in naj se pošilja na upravo lista v Učiteljski tiskarni.

Sokolski vestnik župe zagrebačke

Prejeli smo trojno številko (10.—12.) zagrebskega župnega Vestnika, ki obsega 4 tiskovne pole velike osmerke. Vsebina je dobra in jako raznovrstna. Br. Brozović piše o glavni skupščini Saveza v Zagrebu, br. Tadić prinaša kratek članek o simboličnih vajah, br. Vrdoljak ima dober spis o utrjenosti in šolski telovadbi, br. Luština razpravlja o važnosti tekem, br. Bogunović se prav nepotrebno zaganja v letošnji sokolski koledar, ki je po nepristranski sodbi boljši nego vsi doslej izšli sokolski koledarji, kar priča, da kritika ni nepristranska, br. Tuna poroča o prosvetnem delu v zagrebski sokolski župi in br. Pililer primerja sportski način skoka v višino z našim skokom.

Ker je list obenem tudi glasilo Reške sokolske župe, ima poročila o delovanju sokolskih društev v tej župi, in sicer iz 12tih društev.

Za tem slede za vse oddelke proste vaje, ki so obvezne za društva v zagrebski sokolski župi za letošnje leto. V rubrikah: Jugoslovansko Sokolstvo, Slovansko Sokolstvo, Sokolski tisk, Zdravstvo in Razno je nebroj kratkih notic, ki poročajo o različnih vestih, ki se tičejo Sokolstva. Med sokolskim tiskom pogrešamo poročila o Sokolskem Glasniku, ki je uradno glasilo JSS.

V rubriki »Razno« se nahajajo kratke polemike s hrvatskim Sokolstvom in z glavnim hrvatskim sokolskim pisateljem Dečakom.

Vesnik ima tudi lepo število slik o raznih nastopih.

Agilnost in sokolsko delo zagrebske župe se prav dobro zrcali v listu, ki se mu mora priznati vsestranost in stremljenje za sokolsko vzgojo svojih čitateljev. Če bi list tudi ob času izšel, bi bil v nekaterih točkah tudi bolj aktualen. — Naročnina za prihodnje leto znaša 36 dinarjev.

Sokolski Glasnik. Druga številka Sokolskega Glasnika je izšla pred par dnevi. Tudi ta številka ne zaostaja za prvo, če ni morebiti še bolj zanimiva. Članki so: E. Gangl: Naš človek, M. Ambrožič: Sokolska vaspitna metodika, S. Vrdoljak: O igrami, A. Debeljak: Prof. Louis Léger, dr. Robida: O alkoholu (v cirilici in latinici). Tudi v nadaljnjih rubrikah, ki prinašajo krajša poročila in navodila, je nabranega toliko zanimivega gradiva, da bo vsakega Sokola zanimalo in bi moral vsaj to vsak član in vsaka članica prečitati. — Prosvetni odsek je izdal prva navodila o vzgoji članstva v telovadnicah in predpise o sokolskih prireditvah in veselicah. — Dalje je objavljen točen program o sokolskem delu za leto 1923., ki je bil sprejet na odborovi seji 28. junija in ki s'ga sestavlja TO. in prosvetni odsek. — Glede na poročila iz žup in društev. Najzanimivejša je rubrika o slovanskem Sokolstvu, ki daje lep pregled delovanja pri drugih slovanskih narodih, v prvi vrsti seveda pri Čehih. — V tej številki je nova rubrika: Kronika, ki na kratko registrira važne dogodke iz našega javnega, političnega, gospodarskega in kulturnega

življenja. — Sokolski Glasnik se vrlo lepo razvija in postaja z vsako številko zanimivejši, zato zasluži, da bi imel tudi vedno več novih naročnikov in čitateljev.

Sokolima o Sokolstvu. Tako je naslov najnovejši sokolski knjigi, ki jo je napisal br. Mihajlo Gradojević, predsednik prosvetnega odseka beograjske sokolske župe. Pisatelj pravi v predgovoru, da je knjžica plod predavanj, ki jih je imel na prosvetnem tečaju beograjske župe. To kaže, da se župa v polni meri zaveda svoje naloge in da skuša vzgojiti svoje članstvo v pravem sokolskem duhu, to je po naukih, ki jih je učil Tyrš in ki so še danes temelji Sokolstva. In prav teh Tyrševih naukov nam je treba v naši organizaciji, ako jo hočemo dvigniti in poglobiti. Predvsem pa je nujna potreba za razlago Tyrševih idej v južnem delu našega naroda, da spozna notranjo vrednost in naloge Sokolstva. Knjžica ima

tole vsebino: Pozdrav Sokolom pri vstopu v društvo, Kratka zgodovina telovadbe, Poreklo Sokolstva, Naloga in cilj Sokolstva, Organizacija jugoslovanskega Sokolstva, Položaj žene v Sokolstvu, kako se ustanavljajo in upravljajo sokolska društva. Iz navedene vsebine je razvidno, da bo knjžica pravi pripomoček za širjenje sokolske misli in da jo bodo s pridom uporabljali prosvetni odseki, ki imajo nalogo vzgajati članstvo v sokolskih naukih. Zgodovinski pregled bo prisel tudi slovenskemu delu našega Sokolstva v prid. Dalce ima čedno naslovno sliko, in če bi odpadel na sliko še »red«, bi bila še lepša. Knjigo je založil prosvetni odsek Sokolske župe Beograd, in se dobiva pri župi Studenička ulica 55. Cena ni navedena.

V Djakovu na Hrvatskem so ustanovili orlovsko društvo. 45 članov se je udeležilo orlovskega zleta v Brnu, za katere je daroval denar djakovki škof Akšamović, da so si nabavili kroje. Po brnskem zletu je od teh 45 Olov pristopilo 48 k hrvatskemu Sokolu, dva pa sta ostala pri Orlih. Tako poroča zagrebski župni Vestnik.

Sokolski društvo I v Beogradu se pripravlja, da razvije ob priliki letošnje Savezne skupščine, ki se vrši 25. marca v Beograd, svoj društveni prapori.

Sokolska kolednica češkega Sokolstva je končana. 52 sokolskih žup je zbiralo prostovoljne prispevke za člane Sokole, ki so brezposelni. Uspeh je bil sijajen, kajti zbirka znaša v celotni 431 tisoč 589.69 Kč, 200 frankov in 20.000 nemških mark. Brezposelnih, ki reflektirajo na podporo iz kolednice je prijavljenih preko 4000. Zbirka je bila dovolj neja nego se je pričakovalo, razglašeno je bilo namreč, da vsaka župa zbere vsaj toliko, kolikor ima članstva, nabralo pa se je 60.000 Kč več kakor imajo te župe članov. Največ podpor so dobile župe: Krkonoška, Plzenska, Podkrkonoška, Krušnogorska in Moravsko-šleska. »Telovadny Ruch«, glasilo delavske telovadne zveze je imenoval to zbirko »pa-

pirmato izjavo«, čemur pristavlja Sokolski Vestnik, da so brezposelni zadovoljni tudi z 430.000 Kč v papirju in vpraša, ako Telov. Ruch daje podpore v zlatu? — Strankarska zaslepljenost ne priznava niti najbolj človekoljubnega dejanja.

Dekan praške medicinske fakultete na staroslavni Karlovi univerzi prof. dr. K. Weigner je imel v avli pri vpisni slavnosti nagovor na dijaštvo. V govoru je s prepričevalnimi besedami priporočal dijaštvo, da vstopi v sokolska društva, kjer si vzgoji zdravo telo in močno voljo. — Prof. Weigner je znan pisatelj o fiziologiji in higieni telesnih vaj ter dolgoletni sokolski delavec. Več njegovih spisov je že izdalo sokolstvo.

Razno perilo

za dame, gospode in dečke
84/1 priporoča trdka
A. & E. Skab rne Ljubljana
Mestni trg 10

Potrži globoke žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dobri, iskreno ljubljani brat, svak in stric, gospod

Ivan Mankoč

trgovec z lesom v Trstu

do dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, izdihnil danes ob pol 1 uri zjutraj svojo plemenito dušo.

Pogreb se vrši iz Zaloške ceste št. 11 na južni kolodvor, in od tam se ga prepelje v Trst. Dan pogreba se bo objavil v listih. Venci se hvaležno odklanjajo.

LJUBLJANA, dne 12. februarja 1923.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom bridke izgube naše srčno ljubljene in ljubeče soproge, predobro mamice, sestre, tete in svakinje, gospe

Ane Košenine

nam je došlo toliko izrazov globokega sočustvovanja, da nam je nemogoče so vsakemu posebej zahvaliti.

Štejemo si v dolžnost izreči predvsem našo zahvalo gg. zdravnikoma dr. Volavšku in dr. Jenku, za njiju požrtvovalni trud za časa bolezni, istotako gg. pevcem za genljive žalostinke, nadalje darovalcem krasnih vencev in šopkov, ter vsim onim, ki so spremili blago pokojnico na poslednji poti in končno sploh vsem, ki so na katerikoli način skušali tešiti našo neizrekljivo bol.

Srčna hvala vsem in za vse!

V Ljubljani, dne 12. februarja 1923.

Žalujoča rodbina Košenina in osta'o sorodstvo.